

คำนำ

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาสังคมจังหวัดลำปาง โดยนำข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่มีในจังหวัด เช่น ข้อมูลอุบัติเหตุจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนจากฐานข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ ด้านสังคมในจังหวัดลำปาง รวมถึงคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง
กันยายน ๒๕๖๑

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑ จากการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่มีในจังหวัด เช่น ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม รวบรวมจากฐานข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น รวมถึงหน่วยงานในระดับกระทรวงสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑ ประกอบด้วย บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด บทที่ ๓ สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัด ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ๑) ข้อมูลเด็กและเยาวชน ๒) สตรีและครอบครัวและความรุนแรง ๓) ผู้สูงอายุ ๔) คนพิการ ๕) คนไร้ที่พึ่ง/ผู้แสดงความสามารถ ๖) การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ๗) ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนที่มีรายได้น้อย และ บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ สรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ๕ ลำดับ คือ

๑. รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๔ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๒. ฐานะยากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๕ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๓. มีหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๑ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๔. เจ็บป่วยเรื้อรัง จำนวน ๔,๙๕๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๑ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๕. ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว จำนวน ๔,๐๔๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๑ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย

ปัญหาตามกลุ่มเป้าหมาย เรียงลำดับปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ๓ ลำดับ คือ

๑. เด็ก พบว่า จากข้อมูลสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปางมีเด็กยากจน จำนวน ๒๘,๙๐๒ คน ซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากครอบครัวของเด็กมีปัญหา รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย ปัญหายากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ คน ปัญหาหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย และปัญหาเด็กอยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก จำนวน ๑,๐๐๘ ราย

๒. สตรีและครอบครัว มีประเด็นปัญหาสำคัญได้แก่ ๑) ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง พบว่าอัตราการคลอดในมารดาอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ อัตราต่อพันประชากร และส่วนใหญ่เป็นการคลอดในมารดาอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี จำนวน ๑๗๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๒ อัตราต่อพันประชากร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อายุ ๐ - ๓ ปี ในครอบครัวยากจน เป็นมารดาอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๑๒๐ คน ๒) ปัญหาความรุนแรงต่อ

เด็กและสตรี ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ข้อมูลศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาล ลำปาง พบว่า เด็กและสตรีถูกระทำความรุนแรง จำนวน ๒๒๓ ราย เฉลี่ย ๑ รายต่อ ๒ วัน ส่วนใหญ่เป็นการ กระทำความรุนแรงต่อร่างกาย จำนวน ๑๖๕ ราย รองลงมาเป็นการกระทำทางเพศ จำนวน ๕๕ ราย และทาง จิตใจ จำนวน ๓ ราย สาเหตุมาจากการทะเลาะกันมากที่สุด รองลงมา คือ ใช้สารเสพติด และหึงหวง

๓. ผู้สูงอายุ จังหวัดลำปางเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และมีสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๕๙ มีประชากรผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๔๖,๔๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๗ ของประชากรทั้งหมดในจังหวัด และในปี ๒๕๖๐ มีประชากรผู้สูงอายุขึ้นไป จำนวน ๑๕๕,๒๔๑ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๐.๗๙ ของประชากรทั้งหมดในจังหวัด โดยมี ๕ อำเภอที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๒๐ ได้แก่ อำเภอแม่พริก อำเภอแม่ทะ อำเภอสบปราบ อำเภอเกาะคา และอำเภอเถิน โดยโรคที่พบในผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ตา สุขภาพฟัน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังอยู่ในชนบทมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความ ยากจน อยู่ในภาวะยากลำบาก อาศัยรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นหลัก เจ็บป่วยเรื้อรัง มีภาระเลี้ยงดูหลาน และอาศัยอยู่โดยลำพัง เนื่องจากลูกไปทำงานต่างจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบ ปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ พบว่ามีปัญหารายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย ปัญหายากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ คน ปัญหาหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย ปัญหาเจ็บป่วยเรื้อรัง จำนวน ๔,๙๕๓ ราย และถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาในการ ดำรงชีวิต จำนวน ๕๑๗ ราย

ประเด็นความต้องการที่ต้องการให้หน่วยงานช่วยเหลือ (จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหา ทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง)

๑. เงินสงเคราะห์ จำนวน ๑๙,๙๓๒ ราย
๒. เงินทุนประกอบอาชีพ จำนวน ๗,๑๑๐ ราย
๓. ทุนการศึกษา จำนวน ๓,๐๓๙ ราย
๔. ผูกอาชีพ จำนวน ๑,๗๒๕ ราย
๕. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๕๐๒ ราย

สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับ (จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตาม โครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง)

๑. สวัสดิการที่ได้รับจากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๗,๔๙๑ ราย
๒. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑๐,๒๑๐ ราย
๓. สวัสดิการภาครัฐ จำนวน ๖,๔๔๐ ราย
๔. เบี้ยความพิการ จำนวน ๓,๔๘๑ ราย
๕. เงินสงเคราะห์ จำนวน ๖๗๗ ราย

ปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

๑. หน่วยงานที่ให้ข้อมูลบางแห่งมีการปรับปรุงข้อมูลล่าช้า ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน
๒. การจัดเก็บข้อมูล Social Map ในเวลาอันจำกัดทำให้ได้ข้อมูลบางส่วนที่สูงเกินจริง ซึ่งทำให้ ขาดความน่าเชื่อถือ และไม่สามารถวิเคราะห์ผลกระทบสู่สาธารณะได้

๓. การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานอื่นเป็นหลักเพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ซึ่งหากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลไม่ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลจะทำให้การวิเคราะห์สถานการณ์ในแต่ละด้านขาดความสมบูรณ์หรือไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้

๔. ช่วงเวลาการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีช่วงเวลาการจัดเก็บต่างกัน ทำให้การนำข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาวิเคราะห์ทำได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

๒. ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

เชิงปฏิบัติ

๑. ควรให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เข้ามามีส่วนร่วมเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิตามประเด็นปัญหาทางสังคม

๒. สนับสนุนให้คณะอนุกรรมการศึกษา วิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ทางสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดลำปางทำหน้าที่ด้านข้อมูลทางสังคม จัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ มีเครื่องมือ วิธีการวิเคราะห์ ประมวลปัญหาได้ถูกต้องทันเหตุการณ์

เชิงนโยบาย

๑. เชื่อมโยงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาทางสังคมของจังหวัด ให้เกิดการทำงานเชิงบูรณาการ ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากร รวมถึงเสริมสร้างการปฏิบัติงานร่วมกันในเชิงบวก

๒. จัดทำแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาทางสังคมจากฐานข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด รวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสำเร็จการดำเนินการจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ให้มีการทบทวนข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินระดับของสภาพปัญหาทั้งในส่วนของคุณภาพและระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีต่อสภาพสังคมโดยรวม

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษา วิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ทางสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดทุกจังหวัดและมีงบประมาณสนับสนุนเพื่อการประชุมอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง

๓. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานครั้งต่อไป

๑. ต้องการให้ส่วนกลางจัดทำคู่มือการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม และจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการรายงานสถานการณ์ทางสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. ควรให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เข้ามามีบทบาทในเก็บข้อมูลปฐมภูมิร่วมกับ อปท.

๓. ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านสังคมแบบเบ็ดเสร็จในระบบเดียว และสามารถ Online ได้ทั้งกระทรวงฯ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปผู้บริหาร	
สารบัญ	
บทที่ ๑ บทนำ	๖
บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	๘
บทที่ ๓ สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัด	
๑. ข้อมูลเด็กและเยาวชน	๑๕
๒. ข้อมูลสตรี ครอบครัวและความรุนแรง	๒๑
๓. ข้อมูลผู้สูงอายุ	๒๖
๔. ข้อมูลคนพิการ	๒๘
๕. ข้อมูลคนไร้ที่พึ่ง/คนขอทาน/ผู้แสดงความสามารถ	๓๐
๖. ข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	๓๐
๗. ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนที่มีรายได้น้อย	๓๒
๘. ข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ ของจังหวัดลำปางที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูล Social Map	๓๓
บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
๔.๑ สรุปสถานการณ์สำคัญของจังหวัด	๓๖
๔.๒ ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม	๓๘
๔.๓ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานครั้งต่อไป	๓๙
บรรณานุกรม	๔๐

บทที่ ๑ บทนำ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การพัฒนาวิชาการ และมาตรฐานด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รวมถึงการเฝ้าระวัง ติดตาม วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์ทางสังคมในด้านต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่จนถึงระดับประเทศ เพื่อเป็น ฐานข้อมูลที่ต้องใช้ในการกำหนดทิศทางหรือนโยบายในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางสังคมในด้านต่างๆ ในทุกมิติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาความรู้ ตลอดจนกลไกต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคม ที่ตรงประเด็น สอดคล้องกับสภาพปัญหาและปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ ด้วยเพราะปัจจุบัน ปัญหาทางสังคมที่ เกิดขึ้นนับวันจะมีความซับซ้อนและแตกต่างกันไปตามสภาพสังคมในแต่ละพื้นที่ ความรุนแรงต่อผู้ประสบ ปัญหา เพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสังคมภาพรวมในวงกว้างอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการประเมิน สถานการณ์ทางสังคมที่ต้อง สามารถวิเคราะห์ปัญหาสังคมได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบทโดยรวมของ พื้นที่ภายใต้ข้อมูล ที่ถูกต้องอย่างเพียงพอ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็น รูปธรรมและต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะส่งผลให้ดำเนินการเกิดพัฒนาและแก้ไขปัญหา ทางสังคมเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินการให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้อง สะท้อนสภาพความเป็นจริงของสังคม จำเป็นจะต้องมี การจัดเก็บข้อมูลที่รอบด้านจากพื้นที่จริง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จึงได้ดำเนินการ สืบสวนข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของท้องถิ่นตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เพื่อให้ท้องถิ่นและจังหวัดนำไปใช้ประกอบการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาสังคมจังหวัด แผนงาน และโครงการอื่นๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการพัฒนารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ และในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบจัดทำรายงาน สถานการณ์ทางสังคมท้องถิ่นในภาพรวมระดับประเทศ ได้สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ทีม One Home) และภาคีเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดร่วมสำรวจและจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม รายครัวเรือน เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด โดยใช้แบบจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ทางสังคม บูรณาการกับระบบข้อมูล Big Data ของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดเก็บจากพื้นที่ผู้ประสบปัญหาทั่วประเทศ และได้ดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลแผนที่ทางสังคมเพื่อการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (Social Map) เป็นฐานข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม และข้อมูล ผู้ได้รับการช่วยเหลือให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในทุกพื้นที่ที่สามารถนำไปประกอบการพิจารณา กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ กำหนดมาตรการ และการบริหารจัดการการพัฒนาสังคมและการจัดสวัสดิการสังคม ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมได้อย่างแท้จริง โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้ขอความร่วมมือให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดให้แล้ว เสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และได้นำเข้าวาระการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการจังหวัดด้วย

ในส่วนของจังหวัดลำปางได้นำรูปแบบวิธีการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และข้อมูลสภาพปัญหาในชุมชนในระดับพื้นที่ใช้เป็นต้นแบบการวิเคราะห์สถานการณ์ รวมถึงการกำหนดแนวทางการเฝ้าระวังปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการในพื้นที่ต้นแบบ จำนวน ๔ แห่ง คือ เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา , องค์การบริหารส่วนตำบลบุญนาคนพัฒนา อำเภอเมือง , องค์การบริหารส่วนตำบลนาแก อำเภองาว และองค์การบริหารส่วนตำบลปงเตา อำเภองาว เพื่อให้เกิดรูปแบบของการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมในพื้นที่ระดับตำบล

บทที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีอายุเก่าแก่ไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ ปี มีชื่อเรียกขานกันหลายชื่อ ซึ่งปรากฏหลักฐานตามตำนานต่างๆ รวม ๑๑ ชื่อ ได้แก่ กุกกุกนคร ลัมภักปะนคร ศรีนครชัย นครเวียง คอกวี่ เวียงดิน เขลางค์นคร นครลำปางคำเขลางค์ อาลัมภางค์ เมืองลคอร แลเมืองนครลำปางจาก การที่เรียกขานกันว่า “กุกกุกนคร” แปลว่า เมืองไก่ ดังนั้นตราประจำจังหวัดลำปางคือ “ไก่ขาว”

จังหวัดลำปาง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๒๒๓ จากหนังสือพงศาวดารโยนกกล่าวว่า “สุพรมฤาษี” สร้างเมืองเพื่อให้เจ้าอนันตยศ โอรสพระนางจามเทวี ครองคู่กับเมืองหริภุญชัย (ลำพูน) ให้ชื่อเมืองว่า “นครเขลางค์” ต่อมาเปลี่ยนเป็น “นครอาลัมภางค์” และเปลี่ยนชื่อเป็น “นครลำปาง” ในภายหลัง

ในสมัยโยนกเชียงแสน นครลำปางเคยตกอยู่ภายใต้อำนาจของขอม เคยเป็นเมืองประเทศราชของพม่า และเมืองเชียงใหม่ ในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี “เจ้าทิพย์ช้าง” สามารถขับไล่พวกพม่าออกจากเมืองลำปางได้สำเร็จ จึงได้รับสถาปนาเป็น “พระยาสุริยไชยสงคราม” ขึ้นครองนครลำปางในปี พ.ศ. ๒๒๗๙

ในปี พ.ศ. ๒๓๐๗ “เจ้าแก้วฟ้า” พระโอรสของเจ้าทิพย์ช้างได้ขึ้นครองนครลำปาง และเป็นต้นตระกูล ณ ลำปาง ณ ลำพูน รวมทั้ง ณ เชียงใหม่ ในเวลาต่อมาและมี “เจ้าบุญวาทย์ วงศ์มานิต” เป็นผู้ครองนครลำปางองค์สุดท้าย

จังหวัดลำปางได้ประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ (สมัยรัชกาลที่ ๕) โดยขึ้นอยู่กับมณฑลพายัพสมัยหนึ่ง (พ.ศ. ๒๔๔๓) ต่อมาแยกเป็นมณฑลมหาสารคาม ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการประกาศยกเลิกมณฑลทั่วราชอาณาจักร ลำปางจึงมีฐานะเป็น “จังหวัดลำปาง” ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖

๑.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดลำปางตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือตอนบน ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ ๑๗ องศา ถึง ๑๙ องศา ลิปดาเหนือ และเส้นลองจิจูด ๙๘ องศา ๔๕ ลิปดา ถึง ๑๐๐ องศา ๑๕ ลิปดาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๖๘.๖ เมตร ห่างจากกรุงเทพฯ ตามแนวทางหลวงแผ่นดินประมาณ ๖๐๒ กิโลเมตร และทางรถไฟ ๖๒๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๑๒,๕๓๓.๙๖๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๘๓๓,๗๒๖ ไร่ ใหญ่เป็นอันดับที่ ๕ ของภาคเหนือรองจากเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

-

จังหวัดลำปางอยู่สูงจากระดับน้ำทะเล ๒๖๘.๘๐ เมตร พื้นที่มีลักษณะเป็นรูปยวรี ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสูงอยู่ทั่วไป ทอดตัวยาวตามแนวทิศเหนือไปทางทิศใต้ ของจังหวัด และในบริเวณตอนกลางของจังหวัดลำปางบางส่วนมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ และตามลักษณะทาง กายภาพทางด้านธรณีสัณฐานวิทยา จังหวัดลำปางมีพื้นที่เป็นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีลักษณะเป็นแอ่งแอ่น ดินที่ียวและกว้างที่สุดในภาคเหนือเรียกว่า “อ่างลำปาง” ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ

- จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดลำปางที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกระทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว โดยมีอุณหภูมิสูงสุด ๔๓.๑ องศาเซลเซียสเมื่อวันที่ ๖ และ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ณ สถานีตำรวจ วัด อำเภอเถิน และมีอุณหภูมิต่ำสุด ๖.๓ องศาเซลเซียสเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๔ ณ สถานีตำรวจ วัด อำเภอเถิน และในปี ๒๕๕๔ ปริมาณน้ำฝนสะสมวัดได้ ๑,๘๕๒.๗ มิลลิเมตร (ณ สถานีตรวจวัดน้ำฝนอำเภอเมืองลำปาง) ลักษณะภูมิอากาศแบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู คือ

- 2

๑.๔ เขตการปกครอง

จังหวัดลำปางแบ่งออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๑๐๐ ตำบล ๙๓๑ หมู่บ้าน ๑๐๖ ชุมชน (เฉพาะชุมชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ๔๓ ชุมชน และเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ๖๓ ชุมชน) โดยมีอำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองลำปาง อำเภอแม่เมาะ อำเภอเกาะคา อำเภอเสริมงาม อำเภองาว อำเภอแจ้ห่ม อำเภอวังเหนือ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก อำเภอแม่ทะ อำเภอสบปราบ อำเภอห้างฉัตร และอำเภอเมืองปาน

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลนคร ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๓ แห่ง เทศบาลตำบล ๓๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๖๒ แห่ง

จังหวัดลำปางมีประชากร จำนวน ๗๔๖,๕๔๗ คน เป็นชาย ๓๖๕,๓๘๙ คน หญิง ๓๘๑,๑๕๘ คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง รองลงไปคือ อำเภอเกาะคา เถิน และแม่ทะ มีครัวเรือน จำนวน ๒๕๔,๘๑๐ ครัวเรือน

๑.๖ การศึกษา

จังหวัดลำปาง มีจำนวนสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๗๐๒ แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาของรัฐ ๖๗๔ แห่ง เอกชน ๒๘ แห่ง มี ๙ สังกัด ดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น ๕ สังกัด

๑.๑ โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต๑ ๑๒๔ แห่ง

๑.๒ โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต๒ ๑๔๓ แห่ง

๑.๓ โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต๓ ๙๔ แห่ง

๑.๔ โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเขต๓๕ ๓๐ แห่ง

๑.๕ โรงเรียนสงเคราะห์จิตต์อารีฯ ๑ แห่ง

๒. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ๒๘ แห่ง

๓. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ๒๐ แห่ง

๔. สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ๑๑ แห่ง

๕. สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ๙ แห่ง

๖. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ๒๓๐ แห่ง

๗. สถาบันพระบรมราชชนนี ๑ แห่ง

๘. สถาบันพลศึกษา ๒ แห่ง

๙. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปาง ๙ แห่ง

มีจำนวน ครู - อาจารย์ ๗,๒๓๓ คน นักเรียน ๑๑๕,๗๓๑ คน อัตราส่วนครู - อาจารย์ : นักเรียน - นักศึกษา ๑ : ๑๗

๑.๗ ด้านแรงงาน

สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดลำปาง ไตรมาส ๒ (เม.ย. - มิ.ย. ๒๕๖๑) เป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ ๑๕ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๖๓๓,๓๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔๘

- การมีงานทำ พบว่า ทำงานในภาคเกษตรกรรม ๑๔๙,๘๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๑ ของผู้มีงานทำทั้งหมด ส่วนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวน ๒๕๑,๖๕๒ คน (ร้อยละ ๖๒.๖๙ ของผู้มีงานทำทั้งหมด) โดยจะทำงานในภาคการผลิตมากที่สุด จำนวน ๕๗,๓๘๖ คน รองลงมา คือ การขายส่ง การขายปลีก

การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ ๔๙,๘๖๓ คน การก่อสร้าง ๓๕,๑๗๗ คน กิจกรรมบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ และประกันสังคมภาคบังคับ ๒๗,๗๓๓ คน และกิจกรรมโรงแรมและบริการด้านอาหาร ๑๘,๔๖๙ คน

- แรงงานนอกระบบ ในปี ๒๕๖๐ มีแรงงานนอกระบบ จำนวน ๒๕๕,๗๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๖ ของผู้มีงานทำทั้งหมด ทั้งนี้แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน ๑๕๒,๙๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๗๙ ขณะที่นอกภาคเกษตรมี ๑๐๒,๘๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๑

- การว่างงาน พบว่า ตำแหน่งงานว่างไตรมาส ๒/๒๕๖๑ เป็นเพศชาย ๕๐ อัตรา (ร้อยละ ๘.๗๙) ขณะที่เพศหญิงมี ๓๒ อัตรา (ร้อยละ ๕.๖๒) และไม่ระบุเพศ ๔๘๗ อัตรา (ร้อยละ ๘๕.๕๙)

- แรงงานต่างด้าว พบว่า จำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ณ เดือน มิถุนายน ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗,๔๒๕ คน

- แรงงานไทยในต่างประเทศ พบว่า การอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศของแรงงานไทยในจังหวัด ลำปาง ไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๙๑๐ คน

- การพัฒนาศักยภาพแรงงาน พบว่า การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาส ๒ ปี ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๘๒๑ คน

- การประกันสังคม ข้อมูลไตรมาส ๑ ปี ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดลำปางที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม จำนวน ๓,๔๔๕ แห่ง และมีผู้ประกันตน จำนวน ๕๕,๒๙๔ คน

- การเลิกจ้างและเลิกกิจการ ข้อมูลไตรมาส ๑ ปี ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ พบว่า มีสถานประกอบการที่เลิกกิจการ จำนวน ๕ แห่ง และมีจำนวนผู้ถูกเลิกจ้าง จำนวน ๙ คน

- อัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดลำปาง วันละ ๓๑๐ บาท (มีผลตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป)

๑.๘ ศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดลำปาง นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๙ รองลงมาคือศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม มีวัดมหานิกาย จำนวน ๖๘๙ วัด และวัดธรรมยุต จำนวน ๒๐ วัด มีพระสงฆ์ – สามเณร รวม ๓,๘๘๑ คน แยกเป็นพระสงฆ์ ๒,๒๔๔ รูป และสามเณร ๑,๖๓๗ รูป

๑.๙ การสาธารณสุข

จังหวัดลำปาง มีจำนวนสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ภาคเอกชน และอัตราส่วนบุคคลการทางสาธารณสุขต่อประชากร ดังนี้

- สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ
 - โรงพยาบาลศูนย์ ๑ แห่ง
 - โรงพยาบาลชุมชน ๖๒ แห่ง
 - โรงพยาบาลชุมชน ๑๐ แห่ง
 - โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑๔๒ แห่ง
 - (สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๑๔๑ แห่ง สังกัดเทศบาลตำบล ๑ แห่ง)
 - สถานบริการสาธารณสุขชุมชน ๔ แห่ง
 - โรงพยาบาลมะเร็ิงลำปาง ๑ แห่ง
 - โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม ๑ แห่ง

- สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน
 - โรงพยาบาล ๑ แห่ง
 - สถานพยาบาลเอกชน ๑ แห่ง
 - คลินิกเอกชน ๒๐๙ แห่ง
 - สถานที่ขายยา ๑๔๖ แห่ง

การเจ็บป่วยของประชากร

๑. ผู้ป่วยนอก ใน ๖ เดือนแรก ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ การเจ็บป่วยของผู้มารับบริการผู้ป่วยนอกของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง (รายงาน HDC) จำนวน ๘๔๑,๐๙๔ คน จำนวน ๒,๘๘๕,๕๔๒ ครั้ง เฉลี่ยอัตราการให้บริการผู้ป่วยนอก กลุ่มโรคที่อัตราป่วยสูงสุด คือ กลุ่มความดันโลหิตสูง เบาหวาน เนื้อเยื่อผิดปกติ การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนบนเฉียบพลันอื่นๆ ความผิดปกติอื่นๆของฟันและโครงสร้าง อัตราป่วย ๔๒๒.๘๘ , ๒๕๗.๔๒ , ๑๘๔.๓๑ , ๑๔๕.๔๒ , ๑๒๘.๓๓ ต่อพันประชากร ตามลำดับ

๒. ผู้ป่วยใน ใน ๖ เดือนแรก ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ การเจ็บป่วยของผู้มารับบริการผู้ป่วยในของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง (รายงาน HDC) จำนวน ๖๒,๐๕๘ ราย จำนวนวันนอน ๒๓๔,๐๒๑ วัน เฉลี่ยอัตราการให้บริการผู้ป่วยใน ๑ คน : ๓.๗๗ วัน : ปี เมื่อจำแนกตามกลุ่มโรคผู้ป่วยใน ๒๙๘ กลุ่มโรคพบว่า ๕ อันดับแรกของผู้ป่วยใน กลุ่มโรคที่อัตราป่วยสูงสุด คือ โรคหลอดเลือดอักเสบถุงลมโป่งพองและปอดอุดกั้นแบบเรื้อรังอื่น โลหิตจางอื่นๆ ปอดบวม ต้อกระจกและความผิดปกติของเลนส์อื่นๆ การบาดเจ็บกระดูกเฉพาะอื่นๆ อัตราป่วย ๔๘๗.๗๐ , ๓๖๑.๗๙ , ๓๕๘.๘๖ , ๒๙๖.๖๔ , ๒๕๑.๘๓ ต่อพันประชากร ตามลำดับ

สาเหตุการตาย

สาเหตุการตายของประชากรใน ๖ เดือนแรกของปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ประชากรจังหวัดลำปาง เสียชีวิต จำนวน ๓,๗๖๗ ราย อัตราตาย ๕๐๓.๐๔ ต่อแสนประชากร ลดลงจากปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน โดยสาเหตุการเสียชีวิต ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ มะเร็งทุกชนิด (๗๘.๒๕) หัวใจและหลอดเลือด (๖๒.๖๓) ติดเชื้อในกระแสเลือด (๔๙.๘๑) ไตวาย (๓๒.๓๒) ปอดอักเสบ (๓๑.๙๒) โรคเรื้อรังทางเดินหายใจส่วนล่าง (๑๘.๐๓) อุบัติเหตุยานยนต์ (๑๖.๒๙) โรคตับ (๖.๐๑) อุบัติเหตุอื่นๆ (๕.๒๑) และเบาหวาน (๔.๔๑) อัตราต่อแสนประชากร ตามลำดับ

สาเหตุการตายด้วยโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ

๑. โรคมะเร็ง เป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของจังหวัดลำปางติดต่อกันมาหลายปี โดยปีงบประมาณ ๒๕๕๙ อัตราการตายลดลงจากปีที่ผ่านมา และใน ๖ เดือนแรกปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็ง ๕๘๖ ราย อัตราตาย ๗๘.๒๕ ต่อแสนประชากร มะเร็งที่เป็นสาเหตุของการตายของประชากรที่สำคัญ ๑๐ อันดับแรก ได้แก่ มะเร็งปอด (๒๓.๑๐) มะเร็งตับ (๑๔.๐๒) มะเร็งเต้านม (๗.๐๗) มะเร็งต่อมลูกหมาก (๓.๒๗) มะเร็งปากมดลูก (๓.๑๔) มะเร็งลำไส้ใหญ่ (๒.๖๗) มะเร็งรังไข่ (๒.๖๒) มะเร็งช่องปาก (๒.๒๗) มะเร็งตับอ่อน (๒.๑๔) มะเร็งกระเพาะอาหาร (๑.๗๔) ต่อแสนประชากรตามลำดับ

๒. โรคหัวใจและหลอดเลือด เป็นสาเหตุการตายสำคัญของประชาชนจังหวัดลำปางอีกสาเหตุหนึ่ง ใน ๖ เดือนแรก ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีอัตราการตาย ๖๒.๖๓ ต่อแสนประชากร เมื่อจำแนกรายโรคพบว่า โรคหัวใจขาดเลือด และความดันโลหิตสูง มีอัตราการตายเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมา

๑.๑๐ การเกษตร

จังหวัดลำปางมี พื้นที่เพาะปลูกพืช จำนวน ๑,๑๑๖,๖๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๓ ของพื้นที่จังหวัด ลำปาง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม มีครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตร จำนวน ๑๓๕,๒๓๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖๐ ของครัวเรือนทั้งหมด

๑.๑๑ การปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เลี้ยงลักษณะเกษตรรายย่อย ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง ๑๓ อำเภอ ประกอบด้วยไก่พื้นเมือง โคเนื้อลูกผสมพื้นเมือง จากสถิติมีจำนวนลดลง เนื่องจากเกษตรกรเลิกเลี้ยงสาเหตุข้อจำกัดสถานที่ พื้นที่สำหรับเลี้ยงโค สภาวะราคาไม่แน่นอน และการเลี้ยงสัตว์ปีก ส่วนใหญ่เลี้ยงเสริมอาชีพรายได้ในครัวเรือน ไม่เป็นการค้า ส่วนการเลี้ยงสัตว์ลักษณะระบบฟาร์ม กระจายกลุ่มอำเภอที่มีความพร้อม โดยรับการสนับสนุน จากบริษัทในเครือ ซีพี เบทาโกร และกลุ่มอิสระ พื้นที่อำเภอเมืองลำปาง เกาะคา ห้างฉัตร เสริมงาม สบปราบ ลักษณะรับจ้างเลี้ยงหรือสัญญาประกันระหว่างเกษตรกรกับตัวแทนบริษัทดังกล่าว ทั้งนี้มีเงื่อนไขเกษตรกรต้อง มีความพร้อมในด้านสถานที่เลี้ยงและต้องเลี้ยงระบบฟาร์มมาตรฐานโดยการรับรองจากหน่วยงานกรมปศุสัตว์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นฟาร์มไก่เนื้อ สุกร กรณีไก่ไข่จำนวนปริมาณลดลงเนื่องจากบริษัทย้ายฐานผลิต

ปัจจุบันกรมปศุสัตว์มีนโยบายส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์พื้นเมือง (ไก่ประดู่หางดำ) ในระบบฟาร์มควบคุม โรคระบาดดำเนินการโดยเกษตรกรรายย่อย กำกับดูแลโดยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอท้องที่ เช่น อำเภอแจ้ห่ม อำเภอสบปราบ สำหรับสัตว์อื่นๆ มีการกระจายเลี้ยงตามความสนใจเป็นกลุ่มเฉพาะ เช่น หมูป่า นกกระทา แพะ และแกะ

๑.๑๒ การอุตสาหกรรม

การอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปาง เป็นอุตสาหกรรมที่พึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ประกอบกับ มีปัจจัยความพร้อมในด้านอื่นๆ จึงทำให้แนวโน้มของอุตสาหกรรมในจังหวัดลำปางขยายตัวขึ้น โดยมีจำนวน โรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด จำนวน ๑,๖๑๗ แห่ง

คำขวัญจังหวัดลำปาง

ถ่านหินลือชา

รถม้าลือลั่น

เครื่องปั้นลือนาม

งามพระธาตุลือไกล

ฝึกช้างใช้ลือโลก

บทที่ ๓
สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดลำปาง

๑. ข้อมูลเด็กและเยาวชน

โครงสร้างประชากร	ชาย	หญิง	รวม
๑. ประชากรตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์	๓๖๕,๓๘๙	๓๘๑,๑๕๘	๗๔๖,๕๔๗
๒. ประชากรที่มีสัญชาติไทย	๓๖๔,๐๓๕	๓๗๙,๙๑๑	๗๔๓,๙๔๖
๓. ประชากรที่ไม่ได้สัญชาติไทย	๑,๓๕๔	๑,๒๔๗	๒,๖๐๑
๔. เด็ก อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี (ตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์)	๕๗,๔๓๙	๕๔,๙๑๙	๑๑๒,๓๕๘
- เด็กแรกเกิด-ปฐมวัย (อายุแรกเกิด-๕ ปี)	๑๗,๑๑๔	๑๖,๓๔๔	๓๓,๔๕๘
- เด็กวัยเรียนตามการศึกษาภาคบังคับ (อายุ ๖ ปีขึ้นไป-๑๕ ปี)	๓๓,๑๖๙	๓๘,๕๗๕	๖๔,๗๔๔
- เด็กวัยเรียน (อายุตั้งแต่ ๑๖ ปีขึ้นไป - ๑๘ ปีบริบูรณ์)	๑๑,๐๕๐	๑๐,๗๕๕	๒๑,๘๐๕
๕. เยาวชน อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป-๒๕ ปี บริบูรณ์	๔๐,๔๙๓	๓๙,๑๐๔	๗๙,๕๙๗

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

จังหวัดลำปาง มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน ๗๔๖,๕๔๗ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๓๖๕,๓๘๙ คน เพศหญิง จำนวน ๓๘๑,๑๕๘ คน

- เป็นเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์) จำนวน ๑๑๒,๓๕๘ คน เพศชาย จำนวน ๕๗,๔๓๙ คน

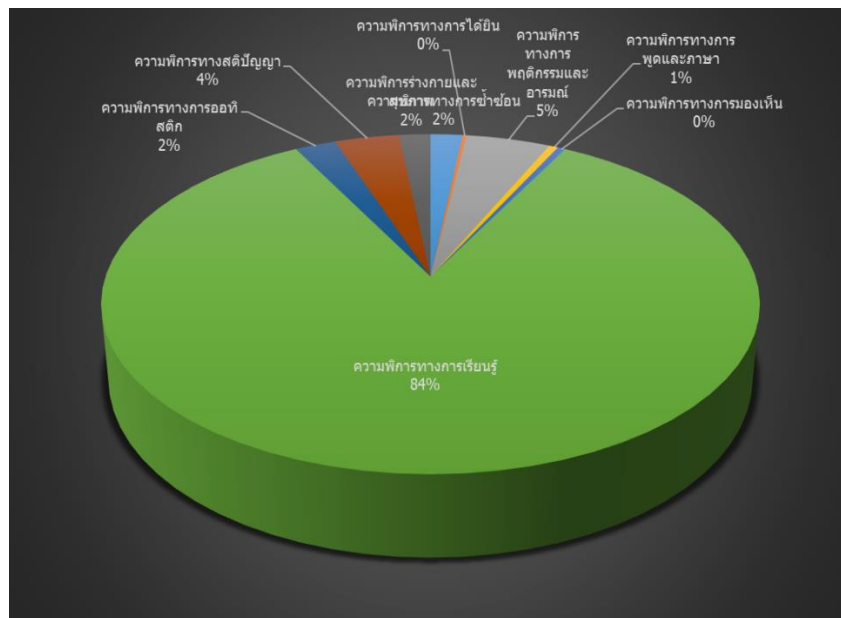
เพศหญิง จำนวน ๕๔,๙๑๙ คน

- เป็นเยาวชน (อายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป - ๒๕ ปีบริบูรณ์) จำนวน ๗๙,๕๙๗ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๔๐,๔๙๓ คน เพศหญิง จำนวน ๓๙,๑๐๔ คน

จำนวนเด็กนักเรียนที่พิการ

ประเภทความพิการ	ชาย	หญิง	รวม
ความพิการทางการช้าซ้อน	๕๐	๒๘	๗๘
ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	๒๐	๙	๒๙
ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	๑๓๒	๑๗	๑๔๙
ความพิการทางการมองเห็น	๑๒	๖	๑๘
ความพิการทางการเรียนรู้	๒,๒๙๖	๘๐๒	๓,๐๙๘
ความพิการทางการออทิสติก	๖๔	๑๗	๘๑
ความพิการทางสติปัญญา	๑๐๑	๗๖	๑๗๗
ความพิการร่างกาย	๔๙	๓๘	๘๗
รวม	๒,๗๒๔	๙๙๓	๓,๗๑๗

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

นักเรียนที่พิการจำแนกตามประเภทความพิการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่พิการทางการเรียนรู้ จำนวน ๒,๒๙๖ คน รองลงมา คือ พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน ๑๓๒ คน และพิการทางสติปัญญา จำนวน ๑๐๑ คน ตามลำดับ

จำนวนเด็กด้อยโอกาส

ประเภทเด็กด้อยโอกาส	ชาย	หญิง	รวม
กำพร้า	๗๕	๘๙	๑๖๔
ชนกลุ่มน้อย	๙๑	๘๙	๑๘๐
เด็กถูกทอดทิ้ง	๗	๗	๑๔
เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ	-	๔	๔
เด็กที่มีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด	๓	๒	๕
เด็กที่อยู่ในธุรกิจทางเพศ	-	๑	๑
เด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเยาวชน	๑	-	๑
เด็กยากจน	๑๓,๙๗๖	๑๔,๙๒๖	๒๘,๙๐๒
เด็กเร่ร่อน	๑	๑	๒
ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว	๔	๙	๑๓
ผลกระทบจากเอดส์	๕	๓	๘
รวม	๑๔,๑๖๓	๑๕,๑๓๑	๒๙,๒๙๔

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง

เด็กด้อยโอกาสจำแนกประเภทความด้อยโอกาส พบว่าส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน จำนวน ๒๘,๙๐๒ คน รองลงมา คือ เด็กชนกลุ่มน้อย จำนวน ๑๘๐ คน และเด็กกำพร้า จำนวน ๑๖๔ คน ตามลำดับ

อัตราออกกลางคันของนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐

ปีการศึกษา	นักเรียน	ออกกลางคัน (คน)	ร้อยละ
๒๕๕๘	๑๓,๒๘๐	๒	๐.๐๑
๒๕๕๙	๑๓,๒๒๖	๑	๐.๐๑
๒๕๖๐	๑๓,๑๐๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑ มีจำนวนอัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลง เนื่องจากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ๑) ครู/บุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดได้รับความรู้ความเข้าใจในการใช้โปรแกรมสตูลโมเดล ๒) โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนได้รับการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อลดอัตราการออกกลางคันอย่างมีประสิทธิภาพ ๓) สถานศึกษาในสังกัดทุกโรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีระบบคัดกรองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน การติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกกลางคัน และการส่งต่อ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

ที่	รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย				
		ระดับเขตพื้นที่	ระดับ สพฐ.	เพิ่ม/ลด	ระดับประเทศ	เพิ่ม/ลด
๑	ภาษาไทย	๕๐.๑๒	๔๕.๒๙	+๔.๘๓	๔๖.๕๘	+๓.๕๔
๒	ภาษาอังกฤษ	๔๐.๒๙	๓๒.๗๓	+๗.๕๖	๓๖.๓๔	+๓.๙๕
๓	คณิตศาสตร์	๔๐.๙๔	๓๕.๕๕	+๕.๓๙	๓๗.๑๒	+๓.๘๒
๔	วิทยาศาสตร์	๔๑.๖๙	๓๘.๑๓	+๓.๕๖	๓๙.๑๒	+๒.๕๗
รวมเฉลี่ย		๔๓.๒๖	๓๗.๙๓	+๕.๓๔	๓๙.๗๙	+๓.๔๗

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นทั้งในระดับเขตพื้นที่ ระดับ สพฐ และระดับประเทศ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

ที่	รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย				
		ระดับเขตพื้นที่	ระดับ สพฐ.	เพิ่ม/ลด	ระดับประเทศ	เพิ่ม/ลด
๑	ภาษาไทย	๔๘.๓๑	๔๘.๗๗	+๐.๔๖	๔๖.๒๙	๐.๐๒
๒	ภาษาอังกฤษ	๒๗.๘๔	๓๐.๑๔	-๒.๓๐	๓๐.๔๕	-๒.๖๑
๓	คณิตศาสตร์	๒๕.๐๘	๒๖.๕๕	-๑.๔๗	๒๖.๓๐	-๑.๒๒
๔	วิทยาศาสตร์	๓๒.๑๔	๓๒.๔๗	-๐.๓๓	๓๒.๒๘	-๐.๑๔
รวมเฉลี่ย		๓๓.๓๔	๓๔.๔๘	-๑.๑๔	๓๔.๓๓	-๐.๙๙

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑ พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่และระดับ สพฐ. เพิ่มขึ้น ส่วนวิชาภาษาอังกฤษ วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยในระดับเขตพื้นที่ระดับ สพฐ. และระดับประเทศลดลง

อัตราการอ่านออกและเขียนภาษาไทย

ระดับชั้น	จำนวนผู้เรียนปกติ ที่เข้ารับการประเมิน จำแนกแต่ละด้าน (คน)	สรุปโดยภาพรวม การอ่าน – การเขียน
		ร้อยละ
ป.๑	๑,๘๑๙	๙๔.๘๑
ป.๒	๑,๗๑๓	๙๕.๖๒
ป.๓	๑,๕๙๙	๙๔.๘๘
ป.๔	๑,๗๔๗	๙๘.๖๔
ป.๕	๑,๗๓๔	๙๗.๙๓
ป.๖	๑,๘๑๑	๙๘.๖๖

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑ คิดเป็น ร้อยละของผู้เรียนปกติที่เข้ารับการประเมินการอ่าน การเขียน จำแนกตามระดับชั้น และด้านที่ประเมิน (ใช้ผลการประเมินครั้งที่ ๔ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐) พบว่า นักเรียนระดับชั้น ป.๑ – ป.๖ โดยภาพรวมสามารถอ่านออกและเขียนภาษาไทยได้

จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน จำนวนตามชั้น เพศ และสาเหตุ
สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๓๕

สาเหตุที่ออกกลางคัน	ม.ต้น		ม.ปลาย		ปวช.		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
มีปัญหาการปรับตัว	๔	๑	๖	๑	-	-	๑๒
อพยพตามผู้ปกครอง	๑	๑	๑	-	-	-	๓
หาเลี้ยงครอบครัว	-	-	๑	-	-	-	๑
มีปัญหาครอบครัว	-	-	๖	๓	-	-	๙
สมรสแล้ว	-	-	-	๒	-	-	๒
	๕	๒	๑๔	๖	-	-	๒๗

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๓๕

นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๕ จังหวัดลำปางทั้งหมด ๒๐,๕๔๐ คน มีจำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๓ ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสาเหตุที่ออกมาที่สุด คือ มีปัญหาในการปรับตัว รองลงมา คือ มีปัญหาครอบครัว และอพยพตามผู้ปกครอง

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อายุ ๐ - ๓ ปี ในครอบครัวยากจน

เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อายุ ๐ - ๓ ปี ในครอบครัวยากจน คนละ ๖๐๐ บาท/เดือน มีผู้ลงทะเบียนขอรับสิทธิทั้งหมด จำนวน ๔,๒๗๑ คน ได้รับสิทธิ ๓,๓๐๗ คน (เป็นมารดาอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๑๒๐ คน) อยู่ระหว่างการพิจารณา ๕๖๒ คน ไม่ได้รับสิทธิ ๔๐๒ คน

ปัญหา/อุปสรรค

- หลักเกณฑ์การลงทะเบียนเด็กแรกเกิดยังไม่ชัดเจนทำให้ผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับจังหวัด และระดับพื้นที่เกิดความลำบากในการทำงาน
- เจ้าหน้าที่ อปท. มากล้ารับรองสถานะครัวเรือนทำให้เอกสารไม่สมบูรณ์ การลงทะเบียนล่าช้า
- การรับรองแบบรับรองสถานะของครัวเรือนของผู้มีหน้าที่รับรองยังไม่ถูกต้อง
- อปท. ซึ่งเป็นหน่วยรับลงทะเบียนในบางพื้นที่ ไม่ได้บันทึกข้อมูลโดยย่อในระบบ

๒. ข้อมูลสตรี ครอบครัวและความรุนแรง

จำนวนประชากรสตรี

สตรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประชากรสตรีทั้งหมด	๓๘๑,๑๕๘	๑๐๐
อายุ ๒๕ – ๖๐ ปี	๒๑๑,๓๓๓	๕๕.๔๔

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

ประชากรสตรีจังหวัดลำปาง จำนวน ๓๘๑,๑๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐๕ ของประชากรทั้งหมดในจังหวัดลำปาง และสตรีอายุตั้งแต่ ๒๕ – ๖๐ ปี จำนวน ๒๑๑,๓๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๔๔ ของประชากรสตรีทั้งหมดในจังหวัดลำปาง

สถิติตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี
ที่มารับบริการจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง
(ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐)

ปีงบประมาณ	ทำแท้ง (ราย)	คลอดบุตร (ราย)	รวม (ราย)
๒๕๕๙	๒๓ (สำเร็จ ๗ , ไม่สำเร็จ ๑๖)	๒๗๔	๒๙๗
๒๕๖๐	๔	๑๒๗	๑๓๑
รวม	๒๗	๔๐๑	๔๒๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

ที่มา : ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง

การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ที่มารับบริการจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ พบว่า คลอดบุตร จำนวน ๑๒๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙๗ และทำแท้ง จำนวน ๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓

อัตราคลอดมีชีพในมารดาอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี และอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี
ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (เฉพาะ ต.ค. ๖๐ - ก.ค. ๖๑)

อำเภอ	ประชากรหญิงอายุ ๑๐- ๑๔ ปี			ประชากรหญิงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี		
	หญิงอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี	คลอดมีชีพ	อัตราต่อพัน	หญิงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี	คลอดมีชีพ	อัตราต่อพัน
เมืองลำปาง	๔,๑๘๖	๔	๐.๙๖	๕,๑๘๓	๓๘	๗.๓๓
แม่เม่า	๘๗๕	๐	๐	๗๘๖	๑๕	๑๙.๐๘
เกาะคา	๑,๑๔๑	๐	๐	๑,๒๖๕	๑๒	๙.๕๙
เสริมงาม	๖๒๒	๐	๐	๖๕๘	๑๑	๑๖.๗๒
งาว	๑,๐๘๙	๐	๐	๙๖๕	๑๒	๑๒.๔๔
แจ้ห่ม	๗๕๓	๐	๐	๗๑๒	๑๒	๑๖.๘๕
วังเหนือ	๘๖๗	๑	๑.๑๕	๘๕๖	๑๗	๑๙.๘๖
เถิน	๑,๑๖๗	๐	๐	๑,๒๐๘	๒๓	๑๙.๐๔
แม่พริก	๓๐๔	๐	๐	๒๗๗	๓	๑๐.๘๓
แม่ทะ	๑,๐๖๒	๐	๐	๑,๒๒๐	๑๑	๙.๐๒
สบปราบ	๕๓๕	๐	๐	๕๓๗	๔	๗.๔๕
ห้างฉัตร	๑,๐๕๗	๐	๐	๑,๐๖๗	๑๒	๑๑.๒๕
เมืองปาน	๖๗๐	๑	๑.๕๙	๖๗๕	๖	๘.๘๙
รวม	๑๔,๓๒๘	๖	๐.๔๒	๑๕,๔๐๙	๑๗๖	๑๑.๔๒

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ข้อมูลปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (เฉพาะ ต.ค.๖๐ - ก.ค.๖๑) พบว่าอัตราการคลอดในมารดาอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ อัตราต่อพันประชากร และอัตราการคลอดในมารดาอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี จำนวน ๑๗๖ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๒ อัตราต่อพันประชากร

อัตราคลอดมีชีพในมารดาอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ (๘ เดือน)

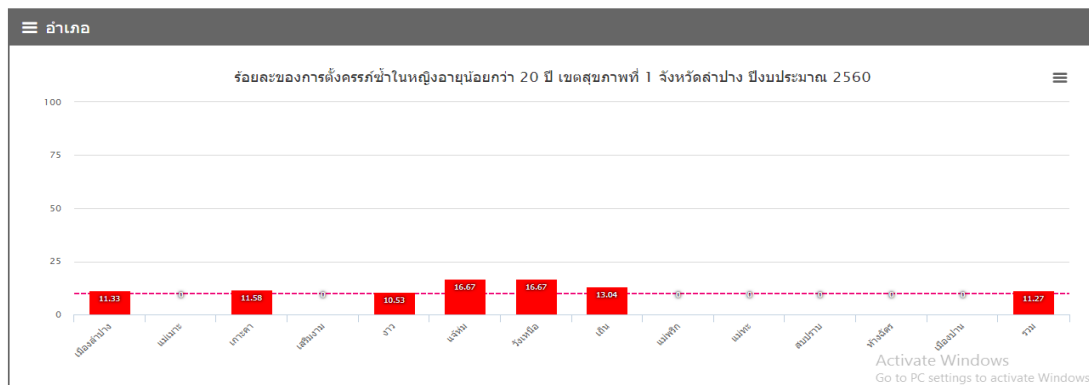
อำเภอ	ประชากร หญิงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี (คน) (๒๕๖๐)	๒๕๕๘		๒๕๕๙		๒๕๖๐	
		คลอด (คน)	อัตราต่อ พัน ประชากร	คลอด (คน)	อัตราต่อ พัน ประชากร	คลอด (คน)	อัตราต่อ พัน ประชากร
เมืองลำปาง	๕,๑๙๑	๖๓	๙.๖๑	๒๑	๓.๔๙	๑๔	๒.๖๔
แม่เม่า	๘๓๙	๑๙	๒๑.๙๗	๗	๗.๙๙	๑๐	๑๑.๙๒
เกาะคา	๑,๔๔๘	๒๗	๑๗.๖๔	๓๕	๒๒.๙๑	๑๖	๑๑.๐๕
เสริมงาม	๖๖๑	๑๑	๑๗.๓๒	๑๘	๒๗.๕๒	๘	๑๒.๑
งาว	๑,๑๑๙	๒๕	๒๒.๒	๓๐	๒๖.๐๖	๒๒	๑๙.๖๖
แจ้ห่ม	๗๖๔	๑๐	๑๓.๖๑	๔	๕.๑	๗	๙.๑๓
วังเหนือ	๙๗๒	๒๗	๒๙	๑๕	๑๕.๔๓	๑๐	๑๐.๒๙
เถิน	๑,๓๒๓	๓๗	๓๐.๗๓	๓๐	๒๓.๑๕	๒๕	๑๘.๙
แม่พริก	๓๑๑	๑	๓.๕๘	๖	๑๙.๙	๔	๑๒.๘๖
แม่ทะ	๑,๓๓๗	๓๐	๒๑.๐๘	๙	๖.๔๔	๘	๕.๙๘
สบปราบ	๖๓๓	๘	๑๓.๒๘	๗	๑๐.๗๕	๑๐	๑๕.๘
ห้างฉัตร	๑,๑๕๕	๑๓	๑๐.๑	๖	๕.๙๑	๑๒	๑๐.๓๙
เมืองปาน	๗๔๓	๑๔	๑๙.๕๕	๘	๑๑.๒๕	๗	๙.๔๒
รวม	๑๖,๔๙๖	๒๘๕	๑๕.๙๔	๑๙๖	๑๑.๑๖	๑๕๓	๙.๒๑

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ข้อมูลอัตราการคลอดในมารดาอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี พบว่าปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จำนวน ๒๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๔ อัตราต่อพันประชากร ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จำนวน ๑๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๔ อัตราต่อพันประชากร และ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (๘ เดือน) จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๑ อัตราต่อพันประชากร

ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี เขตสุขภาพที่ ๑ จังหวัดลำปาง

ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี เขตสุขภาพที่ ๑ จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

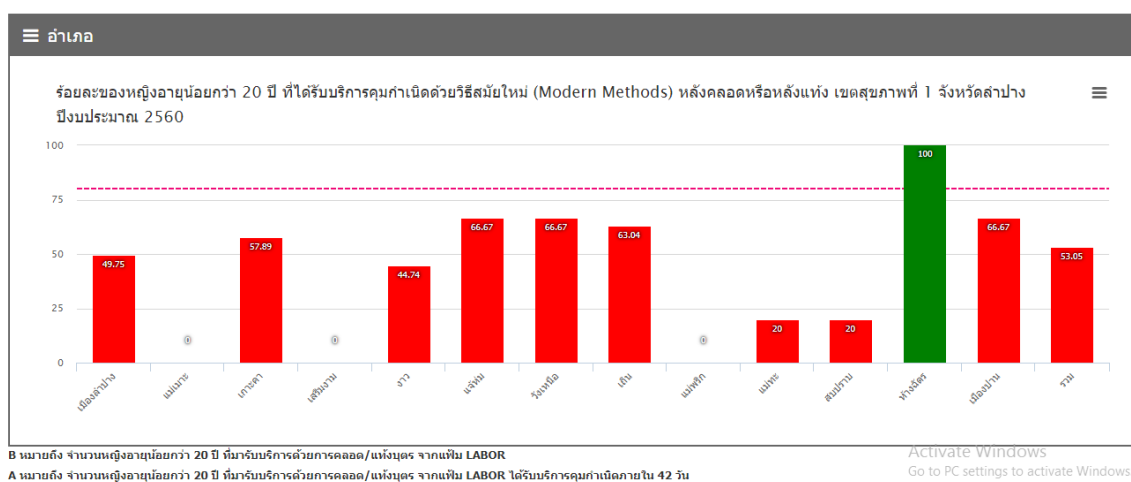

ที่มา : www.lpho.go.th

ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ข้อมูลการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี พบว่า อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอวังเหนือมากที่สุด คือ ในจำนวนหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปีที่มารับบริการด้วยการคลอด/แท้งบุตร ๖ คน จะเป็นการตั้งครรภ์ครั้งที่ ๒ ขึ้นไป ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ รองลงคืออำเภอเถิน ในจำนวนหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปีที่มารับบริการด้วยการคลอด/แท้งบุตร ๔๖ คน จะเป็นการตั้งครรภ์ครั้งที่ ๒ ขึ้นไป ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๔ และอำเภอเกาะคา ในจำนวนหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปีที่มารับบริการด้วยการคลอด/แท้งบุตร ๙๕ คน จะเป็นการตั้งครรภ์ครั้งที่ ๒ ขึ้นไป ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๘

ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง เขตสุขภาพที่ ๑ จังหวัดลำปาง

ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง เขตสุขภาพที่ ๑ จังหวัดลำปาง ปีงบประมาณ ๒๕๖๐

ที่มา : www.lpho.go.th

ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ข้อมูลหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ที่ได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง พบว่า ส่วนใหญ่หญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ที่มาขอรับบริการด้วยการคลอด/แท้งบุตรได้รับการคุมกำเนิดภายใน ๔๒ วัน อำเภอหางฉัตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ รองลงมา คือ อำเภอแม่แจ่ม อำเภอวังเหนือ และเมืองปาน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗

การจดทะเบียนสมรสและหย่า พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐

สมรส			หย่า		
๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
๓,๐๖๐	๒,๙๙๗	๒,๙๙๙	๑,๔๖๔	๑,๓๗๗	๑,๔๐๒

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

ที่มา : www.dopa.go.th

จากข้อมูลปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๐ อัตราการจดทะเบียนสมรสมีแนวโน้มลดลง ขณะที่อัตราการจดทะเบียนหย่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

สถิติเด็กและสตรีที่ถูกกระทำความรุนแรงที่มารับบริการจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง (ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑)

ปีงบประมาณ	ประเภทของการถูกกระทำความรุนแรง				รวม (ราย)
	ทางร่างกาย (ราย)	ทางเพศ (ราย)	ทางจิตใจ (ราย)	ถูกทอดทิ้ง (ราย)	
๒๕๕๙	๑๖๓	๕๘	๒	-	๒๒๓
๒๕๖๐	๑๖๕	๕๕	๓	-	๒๒๓
๒๕๖๑	๑๓๒	๓๕	๕	๒	๑๗๔
รวม	๔๖๐	๑๔๘	๑๐	๒	๖๒๐

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

ที่มา : ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เด็กและสตรีถูกกระทำความรุนแรงที่มารับบริการจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง จำนวน ๒๒๓ ราย เฉลี่ย ๑ รายต่อ ๒ วัน ส่วนใหญ่เป็นการกระทำความรุนแรงต่อร่างกาย จำนวน ๑๖๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๔ รองลงมาเป็นการกระทำทางเพศ จำนวน ๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๖ และทางจิตใจ จำนวน ๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๔

สาเหตุของการถูกระทำความรุนแรงในเด็กและสตรี (ปีงบประมาณ ๒๕๖๐)

สาเหตุ	รวม
ใช้สารเสพติด	๖๖
หិងหวง	๑๙
ทะเลาะกัน	๗๐
พฤติกรรม	๘
โรคประจำตัว	๒
รวม	๑๖๕

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

ที่มา : ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง

สาเหตุของการถูกระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีที่มารับบริการที่มารับบริการจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๑๖๕ ราย พบว่าสาเหตุมาจากการทะเลาะกันมากที่สุด จำนวน ๗๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๒ รองลงมา คือ ใช้สารเสพติด จำนวน ๖๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๐ และหិងหวง จำนวน ๑๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๑

๓. ข้อมูลผู้สูงอายุ

โครงสร้างประชากร	ชาย	หญิง	รวม
* ผู้สูงอายุ อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป (ตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรฯ)	<u>๗๒,๐๐๙</u>	<u>๘๓,๒๓๒</u>	<u>๑๕๕,๒๔๑</u>
- อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป - ๖๙ ปีบริบูรณ์	๔๔,๒๗๘	๔๘,๖๒๘	๙๒,๙๐๖
- อายุ ๗๐ ปีขึ้นไป - ๗๙ ปีบริบูรณ์	๑๘,๒๙๘	๒๑,๒๖๒	๓๙,๕๖๐
- อายุ ๘๐ ปีขึ้นไป - ๘๙ ปีบริบูรณ์	๘,๓๑๖	๑๑,๕๗๐	๑๙,๘๘๖
- อายุ ๙๐ ปีขึ้นไป - ๙๙ ปีบริบูรณ์	๑,๐๖๖	๑,๗๐๖	๒,๗๗๒
- อายุ ๑๐๐ ปีขึ้นไป	๕๑	๖๖	๑๑๗

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง

วัยผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๑๕๕,๒๔๑ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๗๒,๐๐๙ คน เพศหญิง จำนวน ๘๓,๒๓๒ คน โดยมีผู้สูงอายุ ๑๐๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๑๗ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๕๑ คน เพศหญิง จำนวน ๖๖ คน

ข้อมูลผู้สูงอายุที่มีอายุเกิน ๑๐๐ ปี จังหวัดลำปาง

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวน (คน)
๑	เมืองลำปาง	๑๐
๒	เสริมงาม	๑
๓	เกาะคา	๕
๔	ห้างฉัตร	๗
๕	แม่ทะ	๙
๖	แม่เมาะ	๑
๗	สบปราบ	๔
๘	เมืองปาน	๒
๙	แจ้ห่ม	๔
๑๐	งาว	๓
๑๑	แม่พริก	๗
๑๒	เถิน	๖
๑๓	วังเหนือ	๕
	รวม	๑๓๖

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

๑. ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑๐ พื้นที่
๒. โรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน ๒๓ แห่ง
๓. การกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ จำนวน ๗๘ ราย เป็นเงิน ๒,๑๖๑,๐๐๐ บาท
๔. การสนับสนุนเงินอุดหนุนโครงการจากกองทุนผู้สูงอายุ จำนวน ๕ โครงการ เป็นเงิน ๔๒๑,๓๓๕ บาท
๕. การปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย จำนวน ๒๕ หลังๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท
๖. การให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก จำนวน ๑๔๓ ราย เป็นเงิน ๒๘๐,๐๐๐ บาท
๗. จัดงานวันผู้สูงอายุแห่งชาติ จำนวน ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๔๖,๐๐๐ บาท ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๒๘๐ คน
๘. กิจกรรมเสริมสร้างภูมิปัญญาและการเรียนรู้ของผู้สูงอายุ เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๒๘๐ คน

ข้อมูลผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยและพิการ
(จากการจัดเก็บผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ)

ลำดับที่	อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม
๑	เมืองลำปาง	๕๐๗	๙๒๖	๑,๔๓๓
๒	เสริมงาม	๓๑๐	๓๕๔	๖๖๔
๓	เกาะคา	๓๖๖	๔๐๓	๗๖๙
๔	ห้างฉัตร	๒๗๓	๓๓๔	๖๐๗
๕	แม่ทะ	๔๙๖	๕๔๒	๑,๐๓๘
๖	แม่เมาะ	๒๑๓	๒๑๑	๔๒๔
๗	สบปราบ	๑๑๐	๑๒๒	๒๓๒
๘	เมืองปาน	๑๗๒	๑๒๔	๒๙๖
๙	แจ้ห่ม	๒๔๔	๒๔๘	๔๙๒
๑๐	งาว	๓๒๖	๒๙๙	๖๒๕
๑๑	แม่พริก	๖๙	๗๙	๑๔๘
๑๓	วังเหนือ	๒๐๒	๑๙๙	๔๐๑
	รวม	๓,๙๐๔	๔,๐๕๗	๗,๙๖๑

ข้อมูลผู้สูงอายุที่มีรายได้และพิการ ที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และได้ทำการบันทึกลงระบบคอมพิวเตอร์ จำนวน ๗,๙๖๑ ราย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้และพิการมากที่สุด คือ อำเภอเมืองลำปาง จำนวน ๑,๔๓๓ ราย รองลงมา คือ อำเภอแม่ทะ จำนวน ๑,๐๓๘ ราย และอำเภอเกาะคา จำนวน ๗๖๙ ราย

๔. ข้อมูลคนพิการ

จำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

โครงสร้างประชากร	ชาย	หญิง	รวม
*คนพิการที่จดทะเบียน จำแนกตามเพศ	๑๗,๘๖๓	๑๖,๔๐๐	๓๔,๒๖๓
- ทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว	๘,๖๗๓	๙,๐๕๗	๑๗,๗๓๐
- ทางการได้ยิน/สื่อความหมาย	๔,๗๒๔	๓,๙๗๔	๘,๖๙๘
- ทางการเห็น	๙๘๕	๘๑๒	๑,๗๙๗
- ทางสติปัญญา	๑,๓๘๘	๑,๑๘๐	๒,๕๖๘
- ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	๑,๒๒๑	๙๐๑	๒,๑๒๒
- ออทิสติก	๑๔๓	๓๔	๑๗๗
- ทางการเรียนรู้	๓๐๔	๑๒๗	๔๓๑
- พิการซ้ำซ้อน	๔๒๕	๓๑๕	๗๔๐

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดลำปาง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

คนพิการที่จดทะเบียน (ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑) จำนวน ๓๔,๒๖๓ คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน ๑๗,๘๖๓ คน และเพศหญิง จำนวน ๑๖,๔๐๐ คน โดยพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวมากที่สุด จำนวน ๑๗,๗๓๐ คน รองลงมาคือ พิการทางการได้ยิน/สื่อความหมาย จำนวน ๘,๖๙๘ คน และพิการทางสติปัญญา จำนวน ๒,๕๖๘ คน ตามลำดับ

จำนวนคนพิการ

(จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ)

ลำดับที่	ความพิการ	จำนวน (ราย)	Online (ราย)	Offline (ราย)
๑	ทางการมองเห็น	๓๗๘	๙๒	๒๘๖
๒	ทางการได้ยิน/สื่อความหมาย	๙๓๘	๒๒๐	๗๑๘
๓	ทางการเคลื่อนไหว/ทางร่างกาย	๒,๓๓๑	๕๗๒	๑,๗๕๙
๔	ทางจิต/พฤติกรรม	๒๑๓	๕๘	๑๕๕
๕	ทางสติปัญญา	๕๕๕	๑๔๕	๔๑๐
๖	ทางการเรียนรู้	๖๓	๑๗	๔๖
๗	ทางอดีตติ	๔๕	๑๑	๓๔
รวม		๔,๔๐๐	๑,๐๕๗	๓,๓๔๓

ข้อมูลคนพิการที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และได้ทำการบันทึกลงระบบคอมพิวเตอร์ จำนวน ๓๐,๗๑๑ ราย เป็นคนพิการ จำนวน ๔,๔๐๐ ราย โดยพิการทางการเคลื่อนไหว/ทางร่างกายมากที่สุด จำนวน ๒,๓๓๑ ราย รองลงมาพิการทางการได้ยิน/สื่อความหมาย จำนวน ๙๓๘ ราย และพิการทางสติปัญญา จำนวน ๕๕๕ ราย ตามลำดับ

การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการตามกฎหมาย

ประเภท	จำนวน (แห่ง)	จ้างงาน (มาตรา ๓๓) (ราย)	สนับสนุนอาชีพ (มาตรา ๓๕) (ราย)
สถานประกอบการ	๔๙	๑๒๘	๑
โรงเรียนเอกชน	๔	๖	-
หน่วยงานภาครัฐ	๘	๕	๒
จ้างงานในชุมชน		๑๗๖	๑๒๘

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดลำปาง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการและการส่งเสริมให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย พบว่า มีนายจ้างหรือสถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา ๓๓) จำนวน ๑๓๙ ราย มีนายจ้างหรือสถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย (มาตรา ๓๕) จำนวน ๓ ราย นอกจากนั้นยังมีการจ้างงานในชุมชน (มาตรา ๓๓) จำนวน ๑๗๖ ราย และ (มาตรา ๓๕) จำนวน ๑๒๘ ราย และนายจ้างหรือสถานประกอบการส่งเงินสมทบเข้ากองทุน (มาตรา ๓๔) จำนวน ๗ ราย เป็นเงิน ๗๖๖,๕๐๐ บาท

๕. ข้อมูลคนไร้ที่พึ่ง/คนขอทาน/ผู้แสดงความสามารถ

สถิติคนไร้ที่พึ่ง/คนขอทาน/ผู้แสดงความสามารถ (ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๑)

ปีงบประมาณ	ประเภท						รวม
	คนไร้ที่พึ่ง		คนขอทาน		ผู้แสดง ความสามารถ		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๒๕๕๙	๑๖ (ไทย)	๔ (ไทย)	๑ (ไทย)	-	-	-	๒๑
๒๕๖๐	๔๐ (ไทย)	๔ (ไทย)	๒ (ไทย๑ , ต่างด้าว๑)	๑ (ไทย)	๕ (ไทย)	๑ (ไทย)	๕๓
๒๕๖๑	๒๔ (ไทย)	๑๑ (ไทย)	-	-	-	-	๓๕

--- ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑
--- ที่มา : ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดลำปาง

การให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง และพิทักษ์สิทธิคนไร้ที่พึ่ง คนขอทาน และผู้แสดงความสามารถของ ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดลำปาง พบว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ มีจำนวน ๕๓ คน ซึ่งมากกว่าปี ๒๕๕๙ และโดยส่วนใหญ่เป็นคนไร้ที่พึ่ง รองลงมาเป็นผู้แสดงความสามารถ และคนขอทาน ตามลำดับ

๖. ข้อมูลการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

สภาพปัญหาการค้ามนุษย์จังหวัดลำปาง

ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ จังหวัดลำปางมีการดำเนินคดีด้านการค้ามนุษย์กับผู้กระทำตามพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๑๒ คดี และมีการช่วยเหลือคุ้มครองช่วยเหลือ ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ จำนวน ๒ ราย

สถิติการค้ามนุษย์

๑) สถิติคดีที่เริ่มสอบสวน ปี ๒๕๖๐ จำแนกตามรูปแบบการแสวงหาประโยชน์

- จำนวน ๑๒ คดี

๒) สถิติการฟ้องคดีต่อศาล จำแนกตามรูปแบบการแสวงหาประโยชน์

- มีจำนวนผู้ต้องหา จำนวน ๑๐ ราย สัญชาติไทย

๓) จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ปี ๒๕๖๐ จำแนกตามรูปแบบ เพศ อายุ สัญชาติและแหล่งที่มาของข้อมูล

- มีผู้เสียหายจำนวน ๓ ราย ดังนี้

๑) เพศหญิงอายุ ๑๓ ปี ภูมิลำเนาจังหวัดลำพูน สัญชาติไทย จำนวน ๑ ราย

๒) เพศหญิงอายุ ๑๔ ปี ภูมิลำเนาจังหวัดลำปาง สัญชาติไทย จำนวน ๑ ราย

๓) เพศหญิงอายุ ๑๗ ปี ภูมิลำเนาจังหวัดลำปาง สัญชาติไทย จำนวน ๑ ราย

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับพื้นที่

๑) ด้านนโยบายและการขับเคลื่อน

- จัดประชุมคณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดลำปาง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๓ ครั้ง
- จัดทำรายงานสถานการณ์และผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๐
- จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑-๒๕๖๒

๒) ด้านการดำเนินคดี

- มีการดำเนินคดี จำนวน ๑๒ คดี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐ คดี ผู้เสียหายจำนวน ๒ ราย

๓) ด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ

- การคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ทีมสหวิชาชีพได้ร่วมกันคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ กรณีการค้าประเวณี ณ สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง จำนวน ๓ ครั้ง และสถานีตำรวจภูธรทุ่งฝาย จำนวน ๑ ครั้ง
- การคุ้มครองสวัสดิภาพ กรณีผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดลำปาง ในฐานะสถานรองรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ดำเนินการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยจำแนกตามประเภท เพศ อายุ และสัญชาติ
- การจัดประชุมพิจารณาเรียกค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวน ๒ ครั้ง

๔) ด้านการป้องกัน

- จัดอบรมเผยแพร่ความรู้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ให้กับผู้ประกอบการตระหนักรู้เท่าทันและไม่กระทำผิดกฎหมายการป้องกันและปราบปรามการค้า กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๒๐ คน ประกอบด้วย นายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน เจ้าของสถานประกอบการ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- จัดโครงการอบรมวิทยากรเพื่อป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์และการถูกล่อลวงทางเพศ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาการค้ามนุษย์ สร้างทักษะการปฏิเสธตนเองไม่ให้เข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์และการถูกล่อลวงทางเพศ รวมถึงสามารถเป็นวิทยากรเผยแพร่และรณรงค์ป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๕๕ คน ประกอบด้วย สภากาแฟและเยาวชนระดับตำบล อำเภอ จังหวัด แกนนำเด็กและเยาวชนแต่ละอำเภอ และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง
- จัดกิจกรรมต่อต้านการค้ามนุษย์ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง เพื่อถวายเป็นราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ภายใต้หัวข้อ “การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง” และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญจากภัยการค้ามนุษย์ และสร้างเครือข่าย

การเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดลำปาง กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๕๐ คน ประกอบด้วย สภาดัง และเยาวชนระดับอำเภอ ตำบล รวมถึงเด็กและเยาวชน ประชาชนทั่วไปในจังหวัดลำปาง

- จัดประชุมทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการค้าประเวณี จังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๕๐ คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการค้าประเวณี และเจ้าหน้าที่หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในจังหวัดลำปาง รวมถึงผู้แทนสมาคมส่งเสริมการ พัฒนาสตรีและเยาวชนลำปาง ผู้แทนสมาคมพัฒนาสตรีจังหวัดลำปาง และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ระดับอำเภอ

๕) ด้านความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

- ร่วมกับชุดจัดระเบียบสังคมออกตรวจสถานประกอบการ สถานบันเทิง ร้านคาราโอเกะ ร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ต จำนวน ๑๒ ครั้ง/จำนวน ๖๘ แห่ง
- ร่วมจัดระเบียบคนไร้ที่พึ่งและขอทานจังหวัดลำปาง จำนวน ๑๔ ครั้ง / จำนวน ๑๔ แห่ง
- ร่วมออกตรวจแรงงานต่างด้าว จำนวน ๔ ครั้ง / จำนวน ๔ แห่ง

๗. ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนที่มีรายได้น้อย

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดลำปางทุกกลุ่มและช่วงวัย (แก่จนคน เมือง) งบจังหวัด ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๕๐ หลังๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท
๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดลำปางทุกกลุ่มและช่วงวัย (ลำปาง ปันสุข) งบจังหวัด ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๖๕ หลังๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท
๓. โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและปลอดภัย งบกรม ผส. ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑๕ หลังๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท
๔. โครงการบ้านพอเพียงชนบท งบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ปี ๒๕๖๑ จำนวน ๒๐๐ หลังๆ ละ ๑๙,๐๐๐ บาท

จำนวนผู้ประสบปัญหาทางด้านที่อยู่อาศัย

จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัด ลำปาง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และได้ทำการบันทึกลงระบบคอมพิวเตอร์ จำนวน ๒๐,๒๙๕ ราย โดยเป็น หัวหน้าครอบครัวที่ประสบปัญหาทางด้านที่อยู่อาศัย จำนวน ๕๙๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๔

๘. ข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ ของจังหวัดลำปาง ที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูล Social Map (ณ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑) จากจำนวนครัวเรือน ๑๗,๒๖๑ ครัวเรือน

- บันทึกระบบ Online ๕,๖๘๐ ราย / Offline ๑๑,๕๘๑ ราย
- จำนวนผู้ประสบปัญหาทางสังคมทั้งหมด ๓๐,๗๑๐ ราย
- บันทึกระบบ Online ๑๒,๐๗๙ ราย / Offline ๑๘,๖๓๑ ราย

ประเด็นปัญหาที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ

ลำดับที่	ประเด็นปัญหา	จำนวน(ราย)	Online(ราย)	Offline(ราย)
๑	เร่ร่อน	๒๙	๗	๒๒
๒	กำพร้า	๒๘๑	๗๖	๒๐๕
๓	อยู่ในครอบครัวยากจน/ติดตามดาหย่าร้าง ที่ร้างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	๑,๐๐๘	๒๖๒	๗๔๖
๔	ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลังความสามารถและสติปัญญา	๖๗๓	๑๒๕	๕๔๘
๕	ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	๔๖๐	๖๙	๓๙๑
๖	เสี่ยงต่อการกระทำผิด	๒๕	๑	๒๔
๗	ประพฤติดนไม่เหมาะสม	๓๔	๑	๓๓
๘	ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	๔,๐๔๒	๑,๕๕๑	๒,๔๙๑
๙	ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	๗๒	๑๓	๕๙
๑๐	ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ	๒๓	๒	๒๑
๑๑	เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	๑๑	๒	๙
๑๒	ตั้งครรภในวัยรุ่นและไม่พร้อมในการเลี้ยงบุตร	๑๘	๖	๑๒
๑๓	ถูกบังคับใช้แรงงาน	๒	-	๒
๑๔	ไม่เรียนหนังสือ	๕๐	๙	๔๑
๑๕	ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	๙๗	๐	๙๗
๑๖	ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	๖๖๙	๖๕	๖๐๔
๑๗	ถูกละเมิดทางเพศ	๒	๐	๒
๑๘	ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	๓๓๑	๗๐	๒๖๑
๑๙	ยากจน	๑๐,๗๑๒	๕,๖๓๔	๕,๐๗๘
๒๐	ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	๑๘๐	๕๐	๑๓๐
๒๑	ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ	๐	๐	๐
๒๒	การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	๑๗	๖	๑๑
๒๓	ถูกทอดทิ้งอยู่ตามลำพังไม่มีผู้ดูแลและมีปัญหาในการดำรงชีวิต	๕๑๗	๕๐	๔๖๗
๒๔	ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	๑๑๕	๕๒	๖๓

ลำดับที่	ประเด็นปัญหา	จำนวน (ราย)	Online (ราย)	Offline (ราย)
๒๕	มีหนี้สิน และไม่มีการออม	๖,๙๐๐	๒,๔๙๖	๔,๔๐๔
๒๖	ยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการ	๓๓๔	๗๕	๒๕๙
๒๗	ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	๑๙๖	๔๕	๑๕๑
๒๘	ขาดแคลนกายอุปกรณ์	๒๘๔	๑๗	๒๖๗
๒๙	เจ็บป่วยเรื้อรัง	๔,๙๕๓	๑,๔๘๐	๓,๔๗๓
๓๐	ว่างงาน	๓,๙๔๓	๑,๖๘๑	๒,๒๖๒
๓๑	ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	๓๕๔	๔๒	๓๑๒
๓๒	ขาดโอกาสทางการศึกษา	๑๘๘	๗๔	๑๑๔
๓๓	มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	๑๘,๖๑๕	๗,๑๙๐	๑๑,๔๒๕
๓๔	จิตเวช	๒๘๓	๖๖	๒๑๗
๓๕	ติดเชื้อเอดส์/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอดส์ (HIV)	๑๗๐	๓๓	๑๓๗
๓๖	ไม่มีอาชีพ	๑,๐๙๐	๓๕๐	๗๔๐
๓๗	อื่นๆ	๓๙๐	๗	๓๘๓

จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด ๕ ลำดับแรก คือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย รองลงมาคือ มีฐานะยากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ ราย มีหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย เจ็บป่วยเรื้อรัง จำนวน ๔,๙๕๓ ราย และต้องดูแลบุคคลในครอบครัว จำนวน ๔,๐๔๒ คน

ประเด็นความต้องการที่ต้องการให้หน่วยงานช่วยเหลือ

(จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง)

ลำดับที่	ความต้องการ	จำนวน (ราย)	Online (ราย)	Offline (ราย)
๑	เงินสงเคราะห์	๓๓๔	๓๐๖	๒๘
๒	เงินทุนประกอบอาชีพ	๘๐	๗๖	๔
๓	ฝึกอาชีพ	๑,๗๒๕	๔๕๐	๑,๒๗๕
๔	ทุนการศึกษา	๓,๐๓๙	๑,๕๘๒	๑,๔๕๗
๕	ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	๑๑๘	๒๘	๙๐
๖	ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	๔๕๑	๑๑๖	๓๓๕
๗	จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	๔๔	๒๙	๑๕
๘	เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	๒๘	๗	๒๑
๙	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	๕๐๒	๑๙๐	๓๑๒
๑๐	เบี้ยความพิการ	๓๔๙	๘๙	๒๖๐
๑๑	อื่นๆ	๑,๒๓๒	๒๗	๑,๒๐๕

จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ประเด็นความต้องการที่กลุ่มเป้าหมายต้องการมากที่สุด ๕ ลำดับแรก คือ เงินสงเคราะห์ จำนวน ๑๙,๙๓๒ ราย รองลงมาคือ เงินทุนประกอบอาชีพ จำนวน ๗,๑๑๐ ราย ทุนการศึกษา จำนวน ๓,๐๓๙ ราย ต้องการฝึกอาชีพ จำนวน ๑,๗๒๕ ราย และต้องการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๕๐๒ ราย ตามลำดับ

สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับ

(จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง)

ความต้องการ	จำนวน (ราย)	Online (ราย)	Offline (ราย)
ไม่เคย	๕,๑๐๒	๓,๙๓๓	๑,๑๖๙
เคย	๘,๓๘๐	๘,๑๔๗	๒๓๓
เงินสงเคราะห์	๖๗๗	๓๑๙	๓๕๘
เงินทุนประกอบอาชีพ	๑๕๖	๘๕	๗๑
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	๑๐,๒๑๐	๓,๓๗๑	๖,๘๓๙
เบี้ยความพิการ	๓,๔๘๑	๗๘๕	๒,๖๙๖
เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	๘๘	๒๘	๖๐
สวัสดิการที่ได้รับจากการลงทะเบียน โครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	๑๗,๔๙๑	๖,๐๙๕	๑๑,๓๙๖
เงินซ่อมแซมบ้าน	๕๙	๒๔	๓๕
สวัสดิการภาครัฐ	๖,๔๔๐	๖,๐๙๐	๓๕๐
สวัสดิการภาคเอกชน	๑๖	๖	๑๐
เงินกู้	๒๗๔	๑๓๑	๑๔๓
เครื่องช่วยความพิการ	๒๗	๑๗	๑๐
อื่นๆ	๑๓๔	๑๖	๑๑๘

จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ พบว่า สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับมากที่สุด ๕ ลำดับแรก คือ สวัสดิการที่ได้รับจากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๗,๔๙๑ ราย รองลงมาคือ ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑๐,๒๑๐ ราย ได้รับสวัสดิการภาครัฐ จำนวน ๖,๔๔๐ ราย ได้รับเบี้ยความพิการ จำนวน ๓,๔๘๑ ราย และได้รับเงินสงเคราะห์ จำนวน ๖๗๗ ราย ตามลำดับ

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑ จากการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่มีในจังหวัด เช่น ข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม รวบรวมจากฐานข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น รวมถึงหน่วยงานในระดับกระทรวงสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และกำหนดนโยบายและแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง ประจำปี ๒๕๖๑ ประกอบด้วย บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด บทที่ ๓ สถานการณ์ทางสังคมของจังหวัด ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ๑) ข้อมูลเด็กและเยาวชน ๒) สตรีและครอบครัวและความรุนแรง ๓) ผู้สูงอายุ ๔) คนพิการ ๕) คนไร้ที่พึ่ง/ผู้แสดงความสามารถ ๖) การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ๗) ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนที่มีรายได้น้อย และ บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๑. สรุปสถานการณ์สำคัญของจังหวัด

ประเด็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ๕ ลำดับ คือ

๑. รายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๔ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๒. ฐานะยากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๕ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๓. มีหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๑ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๔. เจ็บป่วยเรื้อรัง จำนวน ๔,๙๕๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๑ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย
๕. ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว จำนวน ๔,๐๔๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๑ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จากผู้ลงทะเบียนตามโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๒๙,๗๘๐ ราย

ปัญหาตามกลุ่มเป้าหมาย เรียงลำดับปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข ๓ ลำดับ คือ

๑. เด็ก พบว่า จากข้อมูลสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปางมีเด็กยากจน จำนวน ๒๘,๙๐๒ คน ซึ่งปัญหานี้สอดคล้องกับข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากครอบครัวของเด็กมีปัญหารายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย ปัญหายากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ คน ปัญหาหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย และปัญหาเด็กอยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก จำนวน ๑,๐๐๘ ราย

๒. สตรีและครอบครัว มีประเด็นปัญหาสำคัญได้แก่ **๑) ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น** ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง พบว่าอัตราการคลอดในมารดาอายุ ๑๐ – ๑๔ ปี จำนวน ๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๒ อัตราต่อพันประชากร และส่วนใหญ่เป็นการคลอดในมารดาอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี จำนวน ๑๗๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๒ อัตราต่อพันประชากร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด อายุ ๐ – ๓ ปี ในครอบครัวยากจน เป็นมารดาอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๑๒๐ คน **๒) ปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี** ยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ข้อมูลศูนย์พิงได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง พบว่า เด็กและสตรีถูกกระทำความรุนแรง จำนวน ๒๒๓ ราย เฉลี่ย ๑ รายต่อ ๒ วัน ส่วนใหญ่เป็นการกระทำความรุนแรงต่อร่างกาย จำนวน ๑๖๕ ราย รองลงมาเป็นการกระทำทางเพศ จำนวน ๕๕ ราย และทางจิตใจ จำนวน ๓ ราย สาเหตุมาจากการทะเลาะกันมากที่สุด รองลงมา คือ ใช้สารเสพติด และหึงหวง

๓. ผู้สูงอายุ จังหวัดลำปางเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และมีสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๕๙ มีประชากรผู้สูงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๔๖,๔๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๗ ของประชากรทั้งหมดในจังหวัด และในปี ๒๕๖๐ มีประชากรผู้สูงอายุขึ้นไป จำนวน ๑๕๕,๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๙ ของประชากรทั้งหมดในจังหวัด โดยมี ๕ อำเภอที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ ๒๐ ได้แก่ อำเภอแม่พริก อำเภอแม่ทะ อำเภอสบปราบ อำเภอเกาะคา และอำเภอเถิน โดยโรคที่พบในผู้สูงอายุ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ตา สุขภาพฟัน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังอยู่ในชนบทมีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจน อยู่ในภาวะยากลำบาก อาศัยรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นหลัก เจ็บป่วยเรื้อรัง มีภาระเลี้ยงดูหลาน และอาศัยอยู่โดยลำพัง เนื่องจากถูกไปทำงานต่างจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐ พบว่ามีปัญหารายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ จำนวน ๑๘,๖๑๕ ราย ปัญหายากจน จำนวน ๑๐,๗๑๒ คน ปัญหาหนี้สินและไม่มีการออม จำนวน ๖,๙๐๐ ราย ปัญหาเจ็บป่วยเรื้อรัง จำนวน ๔,๙๕๓ ราย และถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาในการดำรงชีวิต จำนวน ๕๑๗ ราย

ประเด็นความต้องการที่ต้องการให้หน่วยงานช่วยเหลือ (จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง)

๑. เงินสงเคราะห์ จำนวน ๑๙,๙๓๒ ราย
๒. เงินทุนประกอบอาชีพ จำนวน ๗,๑๑๐ ราย
๓. ทุนการศึกษา จำนวน ๓,๐๓๙ ราย
๔. ฝึกอาชีพ จำนวน ๑,๗๒๕ ราย
๕. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๕๐๒ ราย

สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับ (จากการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือนตามโครงการสวัสดิการแห่งรัฐของจังหวัดลำปาง)

๑. สวัสดิการที่ได้รับจากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๑๗,๔๙๑ ราย
๒. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑๐,๒๑๐ ราย
๓. สวัสดิการภาครัฐ จำนวน ๖,๔๔๐ ราย
๔. เบี้ยความพิการ จำนวน ๓,๔๘๑ ราย
๕. เงินสงเคราะห์ จำนวน ๖๗๗ ราย

ปัญหาอุปสรรคจากการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

๑. หน่วยงานที่ให้ข้อมูลบางแห่งมีการปรับปรุงข้อมูลล่าช้า ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน
๒. การจัดเก็บข้อมูล Social Map ในเวลาอันจำกัดทำให้ได้ข้อมูลบางส่วนที่สูงเกินจริง ซึ่งทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ และไม่สามารถวิเคราะห์ผลเผยแพร่สู่สาธารณะได้
๓. การจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานอื่นเป็นหลักเพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ ซึ่งหากหน่วยงานเจ้าของข้อมูลไม่ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลจะทำให้การวิเคราะห์สถานการณ์ในแต่ละด้านขาดความสมบูรณ์หรือไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้
๔. ช่วงเวลาการจัดเก็บข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีช่วงเวลาการจัดเก็บต่างกัน ทำให้การนำข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาวิเคราะห์ทำได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

๒. ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

เชิงปฏิบัติ

๑. ควรให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เข้ามามีส่วนร่วมเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิตามประเด็นปัญหาทางสังคม
๒. สนับสนุนให้คณะอนุกรรมการศึกษา วิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ทางสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดลำปางทำหน้าที่ด้านข้อมูลทางสังคม จัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ มีเครื่องมือ วิธีการวิเคราะห์ ประมวลผลปัญหาได้ถูกต้องทันเหตุการณ์

เชิงนโยบาย

๑. เชื่อมโยงการปฏิบัติงานของหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาทางสังคมของจังหวัด ให้เกิดการทำงานเชิงบูรณาการ ทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และทรัพยากร รวมถึงเสริมสร้างการปฏิบัติงานร่วมกันในเชิงบวก
๒. จัดทำแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาทางสังคมจากฐานข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด รวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานการขับเคลื่อนในระดับจังหวัด และระดับพื้นที่ และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลสำเร็จการดำเนินการจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓. ให้มีการทบทวนข้อมูลรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินระดับของสภาพปัญหาทั้งในส่วนของคุณภาพและระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีต่อสภาพสังคมโดยรวม
๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการศึกษา วิเคราะห์ รายงานสถานการณ์ทางสังคม และเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมจังหวัดทุกจังหวัดและมีงบประมาณสนับสนุนเพื่อการประชุมอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง

๓. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานครั้งต่อไป

๑. ต้องการให้ส่วนกลางจัดทำคู่มือการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม และจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการรายงานสถานการณ์ทางสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๒. ควรให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เข้ามามีบทบาทในเก็บข้อมูล ปฐมภูมิร่วมกับ อปท.
๓. ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านสังคมแบบเบ็ดเสร็จในระบบเดียว และสามารถ Online ได้ทั้งกระทรวงฯ

บรรณานุกรม

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง ๒๕๖๑

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง ๒๕๖๑

ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดลำปาง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง ๒๕๖๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต ๑ ๒๕๖๑

สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต ๓๕ ๒๕๖๑

ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลลำปาง ๒๕๖๑

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง ๒๕๖๑

ที่ทำการปกครองจังหวัดลำปาง ๒๕๖๑

ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดลำปาง ๒๕๖๑

สรุปข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมรายครัวเรือน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ ๒๕๖๑

www.lpho.go.th

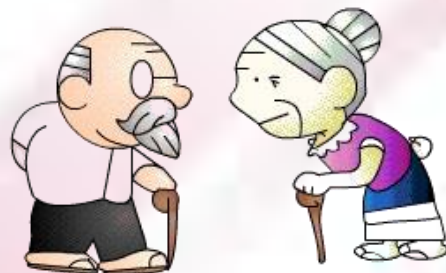
www.dopa.go.th

รายงาน

สถานการณ์ทางสังคมจังหวัดลำปาง

ประจำปี 2561

โดย สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง

